

Hnutí DUHA hodnotí volební programy

22. 10. 2013

Expertí Hnutí DUHA pečlivě prostudovali volební programy politických stran. Hodnotili jsme, co se chystají provést se smogem ve vzduchu, jak vylepšit recyklaci odpadků, jak pečovat o českou krajinu nebo nastartovat chytrou ekonomiku. Zjišťovali jsme, co strany po volbách plánují udělat s kontroverzními megaprojekty, a jestli zachovají právo občanů vyjadřovat se k velkým stavbám ve své obci.



Jak jsme témata hodnotili?

	Konkrétní plán, jak problém řešit.
	Obecný, ale pozitivní směr.
	Obecně chce směřovat k horšímu.
	Konkrétní negativní plán.
?	Strana se věci vůbec nevěnuje nebo je v programu pouze velmi obecná zmínka.

K hodnocení jsme vybrali 9 stran, které v průzkumech vykazují více než jedno procento (*konkrétně byly využity výsledky výzkumu STEM v pravidelné sérii TRENDY metodou kvótního výběru ve dnech 29. 8. – 8. září 2013 na souboru 1093 dotázaných reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 18 let*).

Výsledné hodnocení stran se vztahuje striktně k volebním programům. Ale politické strany mají také některé další názory, o kterých ve svých programech nepíší: podívejte se například na [anketu uspořádanou asociací ekologických organizací Zelený kruh](#).

	smog	kamiony na silnicích	recyklace odpadu	zdravé lesy	divoká příroda	ochrana orné půdy	místní potraviny	závislost na fosilních palivech	úsporné domy	čistá, domácí energie	uhelné doly	dotace na Temelín	kanál Dunaj -Odra -Labe	občanská práva
ČSSD					?					?	?	?		
KDU-ČSL				?				?			?			?
KSČM	?	?			?	?			?		?	?	?	
ODS		?	?	?		?		?				?	?	?
Strana zelených														
SPOZ	?		?	?	?	?			?	?	?	?		
ANO	?	?		?	?	?	?				?		?	?
TOP 09		?			?			?	?			?		?
hnutí Úsvit		?	?	?	?	?	?	?	?		?	?	?	?

Pár postřehů k hodnocení:

→ **Smog:** ČSSD, KDU-ČSL, ODS a Strana zelených mají konkrétní plány, jak pomoci lidem, aby nemuseli topit uhlím ve starých kotlích, a tak špinit vzduch (zejména) na venkově. SZ má navíc konkrétní návrhy, jak snížit znečištění z aut v českých městech.

→ **Kamiony na silnicích:** Lidovci a zelení mají konkrétní plán, jak odlehčit obcím od kamionů.

→ **Recyklace odpadu:** Všechny strany, které se v programu zabývají odpady, obecně preferují recyklaci. KDU-ČSL zmiňuje i prevenci vzniku odpadů. Zelení doplňují obecné plány i konkrétními opatřeními, které recyklaci v českých městech zvýší.

Úsvit a SPOZ se odpady nezabývají. ODS slibuje dvě neslučitelné věci: bude klást důraz na spalování odpadů a zároveň na recyklaci, proto její postoj nelze smysluplně hodnotit.

→ **Zdravé lesy:** Sociální demokraté a zelení navrhují konkrétní opatření, jež ozdraví naše lesy, ČSSD navíc slibuje, že státní lesy zůstanou státními.

→ **Divoká příroda:** Ochrana divoké přírody české politiky příliš nezajímá. Konkrétní recept na nová území pro divočinu mají jen zelení. Lidovci slibují důslednou implementaci evropských norem na ochranu přírody, což by divočině pomohlo.

ODS hrozí, že znovu vytáhne Chalupův zákon o Národním parku Šumava, který by unikátní území divoké přírody změnil v lunapark.

→ **Ochrana orné půdy:** Pouze sociální demokracie přichází s konkrétním návrhem, jak zastavit drastický úbytek kvalitní orné půdy v ČR. Problém chtějí řešit i lidovci, zelení a TOP 09 se Starosty.

→ **Místní potraviny:** Všechny strany (s výjimkou Úsvitu) se staví kladně k podpoře místních (českých) potravin. Program ANO se věnuje spíše obecně dotacím do zemědělství a velkovýroby. Vzhledem k podnikatelským zájmům Andreje Babiše by nebylo ohodnocení smysluplné.

→ **Závislost na fosilních palivech:** Zákon, který srazí naši závislosti na dovozu ropy a plynu či na uhelných dolech, do svého programu zařadila ČSSD a Strana zelených. (A v oficiálních prohlášeních adresovaných Hnutí DUHA se k nim přidala také TOP 09 a KSČM, byť v programech legislativu přímo nemají.)

→ **Úsporné domy:** ČSSD chce vylepšit pravidla pro developery, aby stavěli jen pasivní domy, kde rodiny platí za vytápění jen několik stokorun ročně.

ČSSD, KDU-ČSL, Strana zelených a ODS chtějí pokračovat v programu Zelená úsporám, který pomáhá domácnostem snižovat účty za vytápění.

- **Čistá, domácí energie:** ODS jasně deklaruje, že nechce umožnit rodinám a obcím, aby si vyráběly vlastní čistou energii. Lidovci chtějí rozvíjet některé druhy obnovitelné elektřiny. ČSSD a SPOZ v této oblasti nemají jasné stanovisko.

Strana zelených navrhuje zavedení tzv. net-meteringu, který by nastavil (bez dotací) ekonomicky výhodné podmínky pro rodiny, aby si mohly instalovat malé solární elektrárny a zbavit se závislosti na energetických společnostech.

Úsvit prakticky nemá ekologický program. Má však dobrou představu, jak podporovat domácí výrobu čisté energie a energetickou soběstačnost obcí a rodin. Ale navrhuje snížit spotřební daň z benzínu a nafty, což by vedlo k většímu plýtvání palivem ve starých autech s vysokou spotřebou a většímu smogu ve městech.

- **Uhelné doly:** TOP 09 a Strana zelených jako jediné jasně řekly, že nebudou rozšiřovat uhelné doly na úkor severočeských obcí. Ostatní strany k tomu mlčí. ODS dokonce naznačuje, že by mělo být opět možné vyvlastňovat rodinám domy a pozemky kvůli těžbě.
- **Dotace na Temelín:** Téměř všechny politické strany deklarují podporu jaderné energetice. Ale zároveň v programech většinou nezjistíme odpověď na zásadní otázku: "Budete prosazovat dotované ceny jaderné elektřiny, tedy státní podporu pro výstavbu nového Temelína?" Zelení, ANO a lidovci říkají ne. Dotace do Temelína neslibuje nikdo. Ostatní strany k této otázce ve svých programech mlčí.
- **Kanál Dunaj-Odra-Labe:** Zemanovci jasně říkají: chceme v české a moravské krajině postavit superkanál Dunaj-Odra-Labe.
- **Občanská práva:** Jasně pozitivní stanovisko k zachování práv veřejnosti účastnit se rozhodování o životním prostředí mají zelení a komunisté. Sociální demokraté a Zemanovci chtějí také obecně občanská práva hájit.
- **Zajímavosti:** KSČM nemá žádné záporné hodnocení, ale ve většině témat (kromě místních potravin a občanských práv) mají jen obecné plány. Více než polovině hodnocených ekologických témat se stranický program nevěnuje vůbec nebo naprosto obecně.

ANO nemá žádné záporné hodnocení. Více než polovině hodnocených ekologických témat se stranický program nevěnuje vůbec nebo naprosto obecně. Vyjadřuje se pouze - byť nepřímo - k otázce dotování dalších reaktorů v Temelíně.